

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

11.11.2009

м.Київ

№ 306

Про забезпечення Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського науковими виданнями для міжнародного книгообміну

Потреба науково-дослідних установ НАН України в отриманні зарубіжної наукової інформації задовольняється шляхом централізованого комплектування зарубіжних видань через Національну бібліотеку України імені В.І.Вернадського (НБУВ).

Упродовж останніх років обсяг зарубіжних наукових видань, що надходять у фонди НБУВ та бібліотек науково-дослідних установ НАН України, суттєво зменшився внаслідок обмеженого фінансування комплектування та подорожчання видань. Нині єдиним економічно вигідним джерелом отримання закордонних видань є міжнародний книгообмін (МКО), який стимулює подальший розвиток фундаментальних і прикладних досліджень, сприяє розповсюдженню вітчизняних видань за кордоном, знайомить зарубіжних користувачів зі станом науки та досягненнями науковців в Україні.

МКО розвивається на засадах еквівалентності обміну, збереження репертуару і комплектності наукових періодичних видань в установах НАН України, передбачає пріоритетність НБУВ в отриманні видань, що надходять у обмеженій кількості.

НБУВ підтримує книгообмінні зв'язки з 901 зарубіжною установою (академіями наук, національними і державними бібліотеками, вищими навчальними закладами, музеями, видавництвами, науковими установами) 73 країн світу. У 2008 р. зарубіжні партнери надіслали для НБУВ близько 12 тис. прим. та для установ НАН України близько 8 тис. прим. наукових видань. Бібліотекам та установам зарубіжних країн НБУВ було відправлено близько 24 тис. видань (зокрема, 4,3 тис. прим. книг, 17,4 тис. прим. журналів, 2 тис. прим. видань, що продовжуються).

На виконання постанови Ради МААН від 17 грудня 1993 р. про безвалютний обмін періодичними науковими виданнями та монографіями між бібліотеками академій наук – членів Міжнародної

асоціації академії наук, у 2008 р. НБУВ, яка є базовою організацією Ради директорів наукових бібліотек і інформаційних центрів МААН, було надіслано 18 науковим установам 356 прим. книг та 3,7 тис. прим. журналів.

На сьогодні академічні періодичні видання, співзасновником яких є НАН України, налічують 85 назв. Крім того, протягом 2008 р. установами НАН України видано 1011 назв наукових книг, з них 676 монографій та 335 збірників наукових праць.

Проте на книгообмін до НБУВ надходить лише половина видань НАН України (додаток). Незадовільний стан справ з МКО не дозволяє своєчасно і в потрібному обсязі надсилати необхідні для партнерів видання, призводить до розриву книгообмінних зв'язків і негативно позначається на популяризації досягнень української науки за кордоном.

Враховуючи зазначене та з метою збереження взаємовигідних книгообмінних зв'язків, гарантування одержання іноземних видань, збільшення обсягів обміну між академіями наук – членами МААН, інформування зарубіжних партнерів про наукові вітчизняні видання, Президія НАН України постановляє:

1. Науково-видавничій раді НАН України забезпечити:

1.1. Систематичне надсилання до НБУВ видань, що випускаються за державним замовленням, зокрема:

– по 40 примірників періодичних видань та видань, що продовжуються;

– по 20 примірників наукових видань (монографій, наукових збірників, енциклопедій, словників, довідників тощо), що виходять друком у видавництві «Наукова думка» та Видавничому домі «Академперіодика».

1.2. Врахування еквівалентності між надісланими НБУВ до установ НАН України зарубіжними та отриманими від установ НАН України вітчизняними виданнями при забезпеченні централізованого комплектування.

2. Науково-дослідним установам НАН України забезпечити передачу до НБУВ видань, які друкуються за кошти установ, на основі укладання угод, в яких передбачити кількість примірників та умови передачі.

3. Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського (академік НАН України О.С.Онищенко) забезпечити:

3.1. Систематичне вивчення інформаційної цінності передплачених матеріалів та ефективності використання зарубіжних періодичних видань користувачами бібліотек з метою коригування репертуару та внесення відповідних змін до переліку видань, які отримують установи НАН України за рахунок книгообміну.

3.2. Удосконалення книгообміну з бібліотеками та науковими організаціями – членами МААН для отримання видань національних академій наук та популяризації досягнень української науки.

3.3. Збереження репертуару та комплектності наукових періодичних видань, одержуваних НБУВ та бібліотеками науково-дослідних установ НАН України упродовж тривалого періоду, в тому числі й за рахунок електронних видань.

3.4. Інформування (двічі на рік) про стан виконання цієї постанови на засіданнях Інформаційно-бібліотечної ради НАН України та Бюро Відділення історії, філософії і права НАН України.

4. Постанову Президії НАН України від 12.02.99 № 40 «Про забезпечення Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського науковими виданнями для міжнародного книгообміну» вважати такою, що втратила чинність.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Інформаційно-бібліотечну раду НАН України (академік НАН України О.С.Онищенко) та Науково-видавничу раду НАН України (академік НАН України Я.С.Яцків).

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є.Патон

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

**Надходження періодичних видань з редакцій установ
НАН України до Національної бібліотеки України
імені В.І.Вернадського у 2009 році**

У 2009 р. до сектору митного оформлення та розподілу видань Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів (ЦФБІР) Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського (НБУВ) продовжували надходити наукові періодичні видання з редакцій установ НАН України (70 редакцій з 83¹). Завдяки активній роботі ЦФБІР з редакціями академічних установ (постійні телефонні нагадування, контроль за надходженнями, написання листів-замовлень на наступний рік, організація доставки періодичних видань до Бібліотеки) щорічно Бібліотека отримує майже 15000 прим. наукових періодичних видань, що значно зменшує затрати на передплату періодичних видань для МКО. Але, незважаючи на зусилля ЦФБІР, не всі редакції установ НАН України виконують постанову Президії НАН України від 12.02.99 № 40.

Взагалі не надходять до НБУВ періодичні видання від 12 редакцій науково-дослідних установ:

- «Фізика і хімія твердого тіла» (Фізико-хімічний інститут ім.О.В.Богатського і Прикарпатський університет ім.В.Стефаника);
- «Украинский химический журнал» (Інститут загальної та неорганічної хімії ім.В.І.Вернадського);
- «Фізіологічний журнал» (Інститут фізіології ім.О.Богомольця);
- «Прикладная механика» (Інститут механіки ім.С.П.Тимошенка);
- «Проблемы криобиологии» (Інститут проблем кріобіології і кріомедицини);
- «Народна творчість та етнографія» (Інститут мистецтвознавства фольклористики та етнології ім.М.Т.Рильського);
- «Економіка України» (НАН України, Міністерство економіки, Міністерство фінансів);
- «Управляющие системы и машины» (Інститут кібернетики ім.В.М.Глушкова);
- «Фізико-хімічна механіка матеріалів» (Фізико-механічний інститут ім.Г.В.Карпенка);
- «Український географічний журнал» (Інститут географії);
- «Фізика конденсованих систем» (Інститут фізики конденсованих систем).

¹ Журнали Національної академії наук України. 2008 рік. – К., 2008. – 196 с.

З 2009 р. почали надходити до НБУВ видання Інституту експериментальної патології, онкології та радіобіології ім.Р.Є.Кавецького НАН України «Онкология» та «Экспериментальная онкология», хоча раніше ці видання не надходили упродовж 6 років. Не надходить до НБУВ упродовж двох років журнал «Геология и полезные ископаемые мирового океана», засновником якого є Відділення морської геології та осадового рудоутворення ННПМ НАН України.

16 редакцій надсилають свої видання до Бібліотеки не повністю, тобто не по 40 прим.:

- «Гидробиологический журнал» (Інститут гідробіології – 10 прим.);
- «Кибернетика и системный анализ» (Інститут кібернетики ім.В.М.Глушкова – 13 прим.);
- «Проблемы управления и информатики» (Інститут кібернетики ім.В.М.Глушкова – 13 прим.);
- «Минералогический журнал» (Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення – 15 прим.);
- «Морской гидрофизический журнал» (Морський гідрофізичний інститут – 20 прим.);
- «Наука та наукознавство» (НАН України, Міністерство освіти і науки України – 15 прим.);
- «Проблемы прочности» (Інститут проблем міцності ім.Г.С.Писаренка – 15 прим.);
- «Регіональна економіка» (Інститут регіональних досліджень – 5 прим.);
- «Сверхтвердые материалы» (Інститут надтвердих матеріалів ім.В.М.Бакуля – 15 прим.);
- «Слово і час» (Інститут літератури ім.Т.Г.Шевченка – 15 прим.);
- «Техническая механика» (Інститут технічної механіки – 15 прим.);
- «Технічна електродинаміка» (Інститут електродинаміки – 15 прим.);
- «Філософська думка» (Інститут філософії ім.Г.С.Сковороди – 10 прим.);
- «Физика и техника высоких давлений» (Донецький фізико-технічний інститут ім.О.О.Галкіна – 5 прим.);
- «Физика низких температур» (Фізико-технічний інститут низьких температур ім.Б.І.Веркіна – 13 прим.);
- «Химия и технология воды» (Інститут колоїдної хімії та хімії води ім.А.В.Думанського – 7 прим.)

У зв'язку з недостатнім надходженням вищеназваних періодичних видань для цілей МКО, НБУВ змушена передплачувати ці видання. Зокрема, лише у першому півріччі 2009 р. було придбано 236 прим. на загальну суму 22622 грн. 64 коп.

Разом з тим слід відзначити активну роботу редакцій таких журналів:

- «Український біохімічний журнал» (Інститут біохімії ім.О.В.Палладіна);
- «Український історичний журнал» (Інститут історії України);
- «Український математичний журнал» (Інститут математики);
- «Фізика напівпровідників» (Інститут фізики напівпровідників ім.В.Є.Лашкарьова).

У разі необхідності НБУВ отримувала від цих редакцій більше сорока примірників вищеназваних журналів, що давало можливість економити кошти на передплату і задовольнити всі вимоги партнерів по МКО.

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній